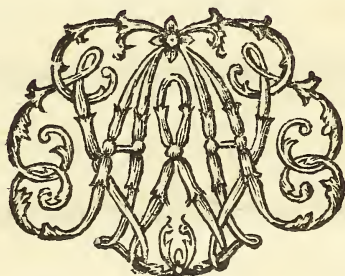

F. GREENWOODS
BOERE-
PINXTERVREUGT.

TE ROTTERDAM,

By ARNOLD WILLIS, Boekverkooper over
den Rystuin. 1733.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

PRINTED

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

© 1910 WILLIS W. WOODRUFF

CHICAGO, ILL.

A A N D E N
H E E R E
W I L L E M S N E L L E N .

Mishage u niet, beleefde vrint,
Dat zich myn Zangster onderwind

Haar Pinxtervreugt u op te dragen .

Die stoffe kon u zelfs behagen

Toen ze onlangs onbeschaaft en lam

Gebrekkelyk te voorschyn kwam .

Nu komt ze, hoe verminkt van leden ,

Op uwen wenk in 't daglicht treden ;

Daar ze anders ligt in haar geboort'

Gestikt zou hebben en gesmoort .

Maar Rotgans kon heur' yver wekken

En een doorluchtig voorbeeld strekken ,

Die, onnavolgbaar in gedicht,
 Zyn Boerekermis gaf in 't licht,
 Zoo aangenaam voor keurige ooren.
 Dus laat ze'er op die wyze ook hooren,
 En volgt dien wydberoemden man
 Van verre op't spoor. laat boksvoet Pan
 Met Febus naar den lauwer dingen,
 Zy wil, zy zal slechts laagjes zingen,
 ô S N E L L E N, en de spoorloosbeên.
 Der dorpelingen u ontleên,
 En uit dien baiert van gebreken
 De rampen toonen die ze kweeken.

FRANS GREENWOOD.

Digitized by the Internet Archive
in 2016

<https://archive.org/details/fgreenwoodsboere22gree>

F. GREENWOODS
 BOERE-
 PINXTERVREUGT.

MY lust de Pinxtervreugt der wufte dorpingen
 Te ontvouwen, en in myn gedichten op te zingen.

Een ander roep Thalie om hulp en bystant aan
 In zyn gezang; dees volg de dronke standertvaan
 Van Liber op het spoor; die lelle Apol aan d'ooren,
 Wen hy zyn koekoeksang voor elk wil laten hooren:
 Maar dit gezelschap voegt my geensins. Momus, gy
 Die lust en leven schept in boert en spotterny,
 U roep ik aan om hulp; hoe traag gy op uw koten
 En stramme leden zyt, kom herwaart aangestooten,
 En help my (want op zangk verstaat ge u geensins) in
 't Belagchen van de klucht: hef aan, want ik begin.

'k Lag noch te ronken op myn slaapkoets, wen 't gerommel
 En onbeschoft geluit van eenen boerentrommel.

Myn nachtruft ftoorde . ik wreef myne oogen ; en ontwaakt ,
Ben ik van lieverlé ten leger afgeraakt ,
En ftiet , noch vakerig , myn kamervenfter open .
Hier zag ik een gerit van jongens aangelopen ,
De een zonder koufen , met de broek aan 't eene been ,
Een ander hong de rok noch op zyn fchoudren . een ,
De naerftigfte uit den hoop , kwam , zonder zich te kleeden ,
Op ftraat , in 't bloote hembd van boven tot beneden .
Een kleene knaap , maar pas gekropen uit den dop ,
Bevond zich by den hoop , gedoft met een hansop .
Dees had geen fchoenen aan ; die eene kous vergeten ;
Een ander had den rok door haaft op 't hooft gefmeten
Van zyne zufter , die vaft riep : fta ruim wat ; fta .
Een' fleeps van ver de broek in 't loopen achter na ,
Wyl hy zich , op dat hem de hoop niet mogt ontloopen ,
Geen' tydt gunde om die eerft behoorlyk toe te knoopen .
Maar zou 'k niet lagchen ? zie , daar volgt hem een op 't fpoor ,
Geen broek aan 't gat , maar flechts een ledre fchootsvel voor ;

Het vuil gefcheurde hembd kan naau zyn billen dekken,
Die gansch getygerd zyn met roode en blaauwe plekken,
Veelligt noch teekens van de tucht- of geesfelroê.
Gins schiet 'er weer een hoop van mans en vrouwen toe,
Die, geeuwende, en als in verwondringe opgetogen,
Met kracht de fluimerzucht noch wryven uit hunne oogen.
Ik hier een vreemding, en benieut hoe 't op de straat
Al vroeg dusjoelde, zelfs eer noch de dageraat,
Pas bezig om uit zee ten heirbaantrans te klimmen,
Zich kwam vertoonen aan de blozende oosterklimmen,
Schoot meê, maar rompslomps en met haast, wat plunje aan 't lyf,
Om van dees klucht te zien den aanvang en 't bedryf,
En kwam beneên, waar ik de voordeur vond ontfloten
Door myne hospita, pas meê den slaap ontschoten.
Hier vond ik 't al in rep en roer. myn huisvoogdes,
Aan 't labbekakken met een buurvrou vyf of zes,
Scheen reeds al byster in haar' schik: terwyl ik tevens
Mymeê vervoegde op straat, alom vol vreugde en levens.

Hier zie ik trage Pier (van 't weefgetou geraakt,
En door de Pinxtervreugt tot een' tamboer gemaakt,
En in zyn zondagspak op 't fierlykft uitgestreken)
Het dorp genaken. geel is Pierre vreugdeteeken.
De geele zwachtel strekt een' draagbant voor zyn' trom.
Een geele k reel verfiert zyn' pinxterhoet, rondom
Met korte pypen opgetooit en groene meien.
Sta ruim, een vaandrig, in zyn prachtige livreien
Gedoft, vertoont zich op zyn' wakkren Ronzinant.
Een groote haneveêr is op zyn' hoed geplant.
Hy zwaait een vaandel, toegetakelt van vlaams linnen,
Gelyk de weftewint des zomers op zyn vinnen
Vaak zwaddert, en de blaân der popelen beweegt.
Terwyl een beker in het bierhuis wordt geleegt
Met brouwersvocht, tot een ontnuchtring volgefchonken,
En tot een intrede in het hondert omgedronken,
Vraag ik een' ouden, die vast steunde en kreunde, en met
De menigte eindlyk was gekroopen van zyn bed,

P I N X T E R V R E U G T .

En op een bank reeds zat te krugchen; wat die luiden,
Hun opschik, vaân, en al die toefstel wou beduiden.
Hoe, heers chop, zegt hy, ben je hier dan niet bekend?
Nu trouwens aan je vraag blykt dat je onkundig bent;
Hoor, 'k zal 't je zeggen: 't is nu festig jaar eleden
Dat ik me aan ryke Nel heur dechter gingk besteden,
En haar ten hylik nam. in dien tydt, als je ligt
Kunt denken, heers chop, heb ik meê al wat verricht.
'k Was in myn' tydt al meê een baasje, al wil ik 't weten.
Zelfs in ongs dorphuis heb ik menig uurtje esleten,
En menig nachtje by de jonkheit doorebragt.
Maar, heers chop, dat je 't weet, toen was ik in myn kracht.
Ook dangste ik, heers chop, frai. maar zouje wel gelooven
Dat niemant, heers chop, my in 't zingen ging te boven?
Maar, Vader, zeide ik, kunt ge my geen recht bescheid
Doen hebben, waar toe al die toefstel is bereit?
Ja, heers chop, zou ik jou al wat ik in myn leven,
Zoo voor als na myn jeugt, tot nu toe heb bedreven,

Verhalen, heers chop, heel de dag schoot my te kort.
 Jy, heers chop, weet wel meê waar 't jonge menschen schort,
 Of jonge lui, schoon 't juist zoo luid niet wordt geroepen.
 De heers chops gaan in steê somwyl al meê eens snoepen.
 Nu trouwens, heers chop, dit gaat over al zyn' gang.
 Dit heers chop, dacht ik, duurt my vry al wat te lang;
 Dies stapte ik voort, daar ik een ander zag staan gapen
 En geeuwen, of hy al den nacht niet had geslapen.
 'k Zei: Vrintje, weet gy me ook te zeggen wat men hier
 Begint? ô Dit geschiet, begryp je't, uit plezier,
 Myn Vrint (vertrok hy) zie, ik word nu out van dagen,
 Maar heb somwyl al meê een kangsje durven wagen,
 Begryp je't? en ook met den prys wel heen gegaan:
 Ja'k was, begryp je't? meê een katje van de baan,
 En heb, al zeg ik't zelf, gedurende myn leven,
 Tart ieder van ongs dorp, al vry wat stouts bedreven,
 Begryp je't? en de beste in 't aanzicht durven zien.
 Geen een, begryp je't? dorst my oit de kneukels biên,

En't mesje, feldrement, daar weet elk van te spreekē,
Hoe ik, begryp je 't? wist te snyen en te steeken;
Niet onbenierlyk, maar, begryp je 't? met sefoen.
'k Had met dat snyen noch begryp je 't niet te doen;
Ligt, dacht ik, krygt de vent hier weêr zyn oude kuren
En fratsen in het hoofd, die 'k ongraag zou bezuren;
Want een die zinneloos en naar zyn driften leeft,
Een hollend paert gelykt dat om geen' teugel geeft.
Dies ging ik wat ter zyde, alwaar ik haast een ander
Ontmoette; hy geleek in 't aanzien wel een' brander
Of genevrift. ik zei: Ai, vrientje, zeg, waarom
Is dit gerit hier dus op 't roeren van den trom?
Sinjeur, verzin je wel, sprak deze; ik heb drie nachten
En dagen achtereen gezopen om te smachten,
En Dingnom Klaafz, Sinjeur, verzin je wel, met schangt
Doen blazen in de kan; Jaap huigen hield noch stangt.
Maar selleweek, Sinjeur, verzin je wel, zen dagen
Heit Hanebal zoo groot een' roem niet wech edragen.

Ik liet weêr tappen, zie dit weet my 't dorp noch dank,
 En dronk het Jaap weêr toe, mit viel hy van de bank.
 Sinjeur, verzinje wel, 'k roep schrik, die wil, van zuipen.
 Foei, dacht ik, wat verwekt de drank ongure stuipen
 In 't menschdom! en week van die zatte biervlieg af.
 Juist zie 'k een ander, aan wiens zyde ik my begaf.
 Zyn barffe trony, waar ontzach uit was te lezen,
 Deedt my vermôen dat dees de Prochypaap zou wezen.
 'k Zei: Heer, weetje ook (ik stel dat gy myn bede niet
 Zult weigren) waarom hier al dit gewoel geschiet?
 't Geschiet, heer, vat je 't? om dat het voor lange jaren
 Geschied is (sprak hy) en zoo d'ouden ons verklaren,
 Zal 't ligt wel duizent jaar en langer noch geschiên.
 Maar, vat je 't, heer? dit heeft maar weinig te bediën:
 'k Heb dortig jaren ruim hier in dit dorp versleten
 Met klokkenluiden en dootgraven, moet je weten,
 En ook als koster en schoolmeester, vat je 't, heer?
 Je ziet in myn perfoon ('k spreek zonder roemen) d' eer

Van alle fchoolen en fchoolmeesteren te famen.

In 't fchryven, vat je 't? kan geen meester my befchamen,
't Zy rond of Italjaans. en rechts en flinks dooreen.

Te ftrikken met de pen ben ik van top tot teen

Een meester. 'k zeide: Goet: maar wil my slechts beduiden

De reden van 't gerit en woelen dezer luiden.

ô Gaerne, vat je 't? (fprak de fchoolmonarch) zie daar

Gins in het dorphuis is het volk al by den aâr.

Men zal, naar oud gebruik, gelyk op Pinxtertyen,

Den vogel fchieten, en van daag zich wat verblyen.

Hier werd ik eindlyk op myn vragen eens voldaan;

Dies ik den fchoolvorft dankte, en trad op 't dorphuis aan,

Waar 't reeds krioelde zoo van mannen als van vrouwen.

En kindren, om den troep hier in 't geweer te aanschouwen,

Met al den toefstel, tot des vogels doot bereit.

ô Vader Febus, die met zoo veel tederheit

d'Alteelende aarde ftreelt en koestert onder 't blaken,

Strek my getuige in het verhalen dezer zaken.

Gy hebt de helden, daar gy blonkt in klinkklaar goud

In uwen trans, meê van uw dagkaros beschouwt.

En gy, ô Ceres, want gy kunt hun' moedt ontvonken,

Maak my, Volmaakte, al meê van uwe tochten dronken;

'k Heb ondernomen op te zingen wat de kracht

Van uw geheiligt graan te diertydt heeft gewracht.

Zoo dra de zon op haar' roosverrewigen wagen

Ten zuidasche oprende om naar 't westen voort te jagen,

Werdt onze vogel, die het dees' tydt gelden zal,

Als in triumf gevoert naar 't bygelegen dal.

Het houte beestje, toegericht met groene pluimen,

Braveert hier op een' staaft van yzer. nu aan 't ruimen

Van 't sstraatgepeupel en de jongens, die opeen

Gedrongen, alzins weêr geraken op de been.

Sta breedt, don Klarazel en don Quichot, geklonken

In 't harnas, gaan hier by het marteldiertje pronken.

Onnozel beestje, uw' doot staaft vast, ge ontvlucht het niet.

De speelman flaat alreê de maat op uw verdriet:

Gy zult , al pikte gy nooit graantje van de velden ,
De misdaat die ge ooit deedt op dezen dag ontgelden .
't Gaat wel , ik zie hem reets op 't moorttooneel gestelt .
Nu raakt het al aan 't gaan . al 't omgelegen veldt
Met duizent oogen staat te turen en te gapen ,
Terwyl de heldetroep verschynt in 't volle wapen .
Hier was een woest gescharl van kinkels ondereen .
Jaap Bierbuik kwam wat na (want hy was traag ter been)
En had zyn waterblaas een weinig overladen
Door zich te ontnuchteren . klein Loutje , als wel beraden ,
Trok met een oudt mosket , dat van duc d'Alvaas tydt
Noch heugde , rustig op , en had beknopt , in spyt
Der andren , om zyn ' hals een ' bandelier gehangen
Met kokers , die wel ligt zyn grootjes vaar , een ' langen
En gryzen tydt geleên , gebruikt had . in zyn hant
Droeg 't Krieltje een lont met een ' vorketstok heel parmant ,
En tradt , als had het reets den vogel afgeschoten ,
Gelyk een fiere haan met vuilnis aan de pooten .

Een ander pronkte met een ouwerwetsch karbyn;
 Die had een blokroer; deze een snaphaan; naar den schyn,
 Meest alle door den roeft en kanker ingevreeten,
 En door den tydt onnut geworden en verflaten.
 Dus stondt de gansche stoet gewapent en gereet
 Tot schieten, uitgedoft in't beste zondagskleet.
 Een boersche dapperheit, om glory te behalen,
 Zag men in't algemeen uit ieders oogen stralen.
 'k Geloof niet dat voorheen oit Cezar in het velt,
 Van zulk een' heldentroep als dezen was verzeld,
 Toen hy, tot dempinge der Gallische oorelogen,
 Met zyn Romeinen naar den kryg was opgetogen;
 Noch Alexander, die de waerelt zich, naar't scheen,
 Zocht te onderwerpen, met zyn helden. neen, ô neen.
 Maar zacht, ik keer te rug; dit 's al te ver gesprongen,
 En voor de Pinxtervreugt een' toon te hoog gezongen.
 Help, Momus, help my, en geleid me weêr op't spoor
 Daar 'k afgeweken ben, en tree me, ô Spotter, voor,

Om onze schutters, daar zy reets van yver blaken,
Al lagchende weêr op de schouplaats te genaken.

Thans neemt het gonzen naar den vogel een begin.
Pier Janz treedt allereerst het bloedig moortperk in.
Zyn grootvaars bestevaâr placht in zyn' tydt, voor dezen,
De beste schutter van het gansche dorp te wezen,
En van hem was die kunst gedaalt tot op zyn vaâr.
Dat volkje streek den prys wiskunstig jaar op jaar:
En hen ter eere werdt Pier Janz den rang gegeven.
Maar sedert Piere vaâr gerukt is uit het leven,
Is in zyn huis de kunst met hem in 't graf gedaalt;
Want Pier heeft noit of oit by 't schieten prys behaalt.
'k Geloof niet dat hy uit dat stamhuis is gesprooten,
Of zich beroemen kan te wezen van die loten,
Want Femmetje, zyn môer, was vry wat ligt voor 't gelt,
En heeft dus mooglyk hem een vreemde toegestelt.
't Is ook niet denklyk, dat hy anders in gebaarden
En handigheid van vaâr en grootvaâr zou ontaarden.

Terwyl men ruimte maakt en elk ter zyde wykt,
Stelt Pier zich in postuur; verzet zyn' hoed, en strykt
Met bei de handen 't ongekemde hair uit de oogten:
Maar vindt zich wederom in zyne hoop bedrogen,
En door zyn dommigheid haast doodlyk in dely.
Hy schiet te schandlyk mis: de kogel snort voorby
Door Goofjes lobhoet, die gerustlyk zat te kakken;
Want Pier, in 't schieten, liet met een zyn snaphaan zakken.
Gelukkig, zeker, dat geen bloet hier werd geplengt!
Goofs rechter oor en hair was maar alleen gezengt.
Hy viel van angst en schrik en 't schreinen van den kogel
In katzwyn op zyn' rug, gelyk een snelle vogel,
Getroffen in zyn vlucht, ter neêrploft op het velt.
Elk gisse hoe de bloet van achtren was gestelt.
Nu volgt Jas Kloutdenbil, berucht voor lange jaren
In 't hovenieren ongemeen te zyn ervaren.
Dees placht vaak met zyn roer, als een verwoede leeu,
Den hof te zuivren van tuinsluipers, mos en spreeu,

THE HISTORY OF THE

ROYAL SOCIETY OF LONDON

FROM ITS INSTITUTION IN 1660

TO THE PRESENT TIME

BY JOHN HENRY MADDISON

ESQ. F.R.S.

LONDON: PRINTED BY RICHARD CLAY AND COMPANY, LTD.

BUNGAY, SUFFOLK.

1926.

THE HISTORY OF THE

ROYAL SOCIETY OF LONDON

FROM ITS INSTITUTION IN 1660

TO THE PRESENT TIME

BY JOHN HENRY MADDISON

ESQ. F.R.S.

LONDON: PRINTED BY RICHARD CLAY AND COMPANY, LTD.

BUNGAY, SUFFOLK.

1926.

En door die oefning had hy handeling gekregen
Van 't schietgeweer; en 't was 'er taamlyk meê gelegen,
Want hy had nu en dan den vogel eens geraakt,
En dus al eenigfins daar door een' naam gemaakt!
Hy schiet ook mis; maar of het laadgat was verloopen,
Of niet, het spuuwt hem vuur en korlen kruit met hoopen
In 't aangezicht, waardoor hy deerlyk zich bezeert,
En naar den wondarts in het dorp te rugge keert.
Mees Jan Jaap Huigen treedt na Kloutdenbil parmantig
En met een' zwier in 't perk. wat is de vryer kantig
En netjes uitgedoft! geen wonder, Barber Jans,
Die jeugdige bazin, zoo algemeen goet mans,
Zal hier van zyn bedryf een ooggetuige wezen.
De liefde is duidelyk uit zyn gezicht te lezen.
Hy is zoo deerlyk van die hartstocht aangedaan,
Dat hy een dubbele schoot heeft op zyn roer gelaân,
En door die maling is 't den goeden hals vergeten;
Want liefde alleen heeft zyn gedachten thans bezeten.

Hy schiet; maar 't vuurroer springt door overlast aan stuk,
En stoot hem overhoop; maar tot zyn groot geluk
Komt hy hier door alleen drie vingers te verliezen.
Men wil gemeenlyk van twee kwaden 't beste kiezen;
Want andersins had ligt die vreesfelyke schoot
Mees Huigen in 't gezicht van Barbertye gedoot.
Jop Symes ('k weet niet hoe de vent met zulke koonen
En zulk een' langen neus zich durfde op straat vertoonen)
Kreeg tegens dat gevaarte een' splinter van het roer,
Die 't wat beschaafde. ik moet noch lagchen om den boer,
Als ik me zyn gezicht en wezen breng te vooren,
Zoo mislyk zag hy toen hy 't hachje had verlooren.
Hier bleef het by: want, na 't my voorstaat, weet ik niet:
Dat na dit ongeluk meer rampen zyn geschiet.
Wien zou't ook lusten al de klucht hier op te halen
En ieders grappen naar het leven af te malen?
Of een verhaal te doen, hoe Freekje Bontekoe
Neep onder 't schieten zyn gezegende oogjes toe;

En Melisje omkeek? neen, het lust my liefst te zingen
 Hoe Piet Jan Krynen, d'eer en roem der dorpelingen,
 Zich kweet, en met den prys als schutterkoning streek,
 En * Klaas van Kieten in manhaftigheid geleek.
 Hy stapt te voorschyn met een fier en moedig wezen,
 Dat ieder voor zyn' schoot, niet zonder reên, doet vreezen,
 Want hy was met den prys reets viermaal heengegaan.
 Na hy zyn vreeslyk roer behoorlyk heeft gelaân
 Met doodlyk pulver en een' aangezette kogel,
 Treft hy behendig met den eersten schoot den vogel,
 En 't bloedelooze dier valt voor zyn voeten neêr.
 Hy neemt het moedig op, hovaerdig op deze eer,
 En ziet zyn makkers aan met kennelyke blyken
 Dat hy ze onwaardig acht by hem te vergelyken.
 Zoo ziet een fiere leu in 't Libyaansche wout
 De mindre dieren aan, op zyne krachten stout,
 En schud de manen, krult den staart, en spart twee blikken
 Die 't boschgedierte alom doen sidderen en schrikken.

Zy zien den schutter ook wangunstig in 't gezicht,
Nu hy den vogel weêr van 't yzer heeft geligt;
En vloeken 't nootlot, hun op dezen dag beschooren.
Dees laat zich wat bedaart, die weêr verbolgen hooren.
Een derde werpt zyn roer gramstorig op den gront:
Tot ze eindelyk, van eene en zelve smart gewond,
Met schanden afteêen en, van schaamte en spyt bevangen,
De hoofden als een bies naar d'aarde laten hangen.
Zoo druipt een rekel, voor zyn magtiger vervaart,
Lafhartig heenen met een' ingetrokken staart,
En kromt van angst den rug met opgerezen haren.
Myn helt wordt toegejuicht van d'uitgelaten' scharen,
In zegepraal weêr naar het woelend dorp geleit,
En in het bierhuis op den ouden teun verbeidt;
Waar hem voort de Heraut, door 't oud gebruik verschuldigt,
Tot schutterkoning met een' diepen eerbied huldigt.
En na hy eerst een' teug tot barstens heeft gedaan,
Zet hy den hoed op zy, en spreekt den troep dus aan:

- „ Hoort, mannen broeders, nu te samen hier ckomen,
„ Dat ik je zeggen zal, verftaje, zyn geen droomen,
„ Maar, als ik zeg, zoo is 't van daag korsvors eschiet,
„ Je weet het ommers dat genochtent onnze Piet,
„ (Wat ben je mooi!) weer met den veugel is gaan ftryken.
„ Nu fta je als ezels en als uilen weer te kyken.
„ Jou botte beeften, foci, 't is nu de vyfde keer.
„ Dat ik Piet Krynen, by den akkremente, weer
„ Den prys moet geven en voor keuning uit gaan roepen.
„ Wech, wapperkaken, loopt wat fchyten en wat poepen,
„ Maar vat geen fnaphaan of mosket weer in je hangt;
„ Neen 't pafte niet: kedaar, ik zeg, 't is zongt en fchangt
„ Dat numment dan Piet Kryns den veugel weet te raken.
„ Wat zel men nu niet al rondieltjes op je maken,
„ En kryten je allegaar voor domme vlegels uit!
„ Ik fmoor geen wolf in 't lyf, maar zeg het je in je wuit,
„ En dat is best, want op een aar zou 't niet betamen.
„ Ook zou ik je een voor een wel noemen by je namen,

„ En je alles zeggen wat ik je ook wel zeggen kan;
 „ Maar ik verschoonje nu, doch ben geen eerlyk man
 „ Zal ik 't niet doen wanneer je 't weer, jou lompe loeren,
 „ Zoo slecht laat leggen. gut den snater wat te roeren
 „ Daar niet te doen valt, ja, daer benje elkeen de baas,
 „ En Schypionnen op een zafte en weeke kaas;
 „ Maar Piet, dat zullen je de kinderen verwyten,
 „ Kan je altegaar begut wel dribbelen en fchyten,
 „ Versta je 't? hier brak hy zyn sierlyke aanspraak af,
 En trad parmantig, met een wezen fier en straf,
 Van zyne sprekton, waar hem elk met boersche klanken
 Voor zyn bevalligheit van zeggen kwam bedanken,
 En voort een' kroes bragt, fris gevult met brouwersvocht,
 Dien hy gulhartig, zelfs tot voor den derden tocht,
 Natgierig leegde, en voort den baart, met bier bedropen,
 Zoo zwierig kuifchte als hy bevallig had gezopen.
 Drie wijven hadden 't van deze aanspraak byster drok.
 Wel, Volk, zei de eene, wat heeft onnze Kniertje een lok,

Dat

Dat ze alle nacht by zoo een deeglyk man mag slapen
Als Huig is! wel wat weet hy't mooi byeen te rapen!
Hy spreekt zoo deftig en zoo onbenierlyk ras
Of hy't uit Cyferis of Alexanger las.
Nu trouwens 'k heb al vroeg in Huigjes konnen merken
Dat hy wat wongders in zyn' tydt stond uit te werken,
En al wat meerder als de mienteman bezat.
Gemeenlyk fting hy of hy geen verftangt en had
Wanneer hy Heerom, kynt, des Zonnendags gingk hooren,
Maar 't was door aandacht! want hy fting met opene ooren
Te luiftren, eens al eens, of hy hem zyn fermoen
Van woort tot woort met al zyn grappen na wou doen.
Kynt, had zyn Vaâr hem flechts wat Frangs maar laten leeren,
En, als de steëlui doen, voor 't een of 't aâr ftuddeeren,
Hy had, geloof me, ik zet myn lyf 'er voor te pangt,
Den beften Havekaat geworden van ongs langt.
Zoo doet hy, zei de tweede: ik moet ook zelve's zeggen,
Dat hy afgryfelyk mooi de zaak weet voor te leggen:

Maar evenwel, hoor, Baartje, ik ben te lydig kwaat
 Dat Huig zoo onbefukt elkuitschelt in zyn' praat:
 't Is niet als beesten, dan weêr vlegels, lompe loeren
 En wapperkaken: wel wat meent hy dat de boeren
 Geen menschen bennen? zie ik taft me zelf schier aan
 Van kwaatheit: heeft hem oit myn Dingnom iet edaan,
 Of d'andren? wel is waar, hy noemt wel geen by namen:
 Maar als men gus zeit meent men al de hoendren famen.
 Wat zafjes, Aafje; kynt, je vat de zaak niet recht
 (Sprak toen een derde) wats, bedaarje wat: de knecht
 Heeft degelyk en wel en als een Pensenaris.
 Esprooken; Aaft, je weet het zelf wel dat het waar is,
 En daarom scheld hy maar om bestwil en om vree:
 Want, dat je't weet, kynt, zyn offisi brengt het mee
 Om zoo te spreekken, aârs had nimment niet eweeten
 Dat elk zich in zyn doen zoo leelyk had ekweeten.
 Een zafte meester maakt doorgaans een vuile wongt;
 En dat's, versta je 't Aaft? vervaarlyk ongezongt:

Daarom , gelyk ik zeg , heeft Huig heel wel esproken
En zyn horacy als een David afebroken.

Hy is zoo kwaat niet als je denkt . hoor , Aafje , ga
By Heerom maar , wat raast en schelt hy voor en na
In't leeren ! maar de man , versta je't , moet zoo spreeken ,
Om zoo ongs kwaatdoen te bestraffen en gebreken :

Maar aârs , versta je't ? is 't een flokker van een man .

Als't buiten dienft is spreek hy nimment kwalyk an :

En na de preektydt , of het Pynxter is of Paagfen ,
Staat hy meê ongder 't volk en ziet de boeren kaagfen :

En , is het noodt , hy schryft en teikent by geval

De kaats wel an , en slaat meê op zyn beurt den bal .

Zoo is't met Huigjes zaak , versta je't ? ook elegen :

Want buiten zyn beroep spreek hy meê nimment tegen .

Hier was't gesprek ten einde , en elk trok opwaart aan .

Geen wonder , dacht ik , staat hier zulk een Prochiaan ,

En , is het waarheit 't geen het wyf stont te verhalen ,

Dat dan de boeren van het rechte pad verdwalen .

Zoo strekt het veege schaap, verwydert van zyn kooi,
 Het scheurziek boschgedrocht, den wreedten wolf, ten prooi,
 Daar't zonder herder doolt langs akelige heiden.
 Nu wil myn Zangster het Geboert ten disch geleiden,
 Terwyl de Koning, met zyn schutterlyk fieraat
 Omhangen, van elk wordt geëerbiedt in dien staat.
 Baart Wouterse Wobbyn, die vleeschelyke vryster
 En meidt als melk en bloet, die als een dubbele lyfster
 Kan zingen, praat hier aan zyn zyde als Koningin.
 Hy vat haarby den arm en rukt haar d'eetzaal in,
 Waar't koninglyk gerecht staat opgedischt; als worsten
 En boere schenken; prolen poffers; roggekorsten,
 Met zoete spys gevult; en ryfstenbry, geheel
 Bedekt en overstroit met zuiker en kaneel.
 Hem volgt het schutters rot, elk met een wakkre zuster
 En brave tas op zyd: men schikt zich, en men kust'er
 De meiden welkom. voort gaat de maaltydt aan.
 Dees weert zich dapper met den hollen romp te laen,

Die, meerder hofflyk en wellevender dan d'anderen,
Dient ham en worft en prol en poffer op malkanderen
Zyn' Engel voor, en duwt een' vollen lepel bry
Haar in den mont, terwyl zy geeut. de kwade Pry,
Om zyn gediensftigheid naar waerde te beloonen,
Blaaft hem de pap weêr in 't gezicht en baart en koonen,
En wekt een boersch gejuil in 't midden van de zaal,
Terwyl de Kinkel pruilt om dit ongure onthaal.
Een, dien het minnevuur fchynt in de borft te branden,
Zyn fchoone liefkooft, en haar ftreelt met vette handen
In 't aangezicht, dat ze als het gladde koper blinkt.
Hier kuft een ander weêr zyn Zoetert dat 'et klinkt,
En 't zever by den baart hem afdruipt. onder 't mallen
Laat een den beker op zyn Liefjes kroplap vallen.
(Want door 't veel gulpen was de goede Hals half zat)
De Sloof wordt geemlyk, daar ze druipt van 't drabbig nat,
En klinkt hem wakker met den toffel voor de wangen.
Hy, om zyn' misflag van een nare vrees bevangen,

Verbid haar gramschap, die hy noch door tusschenspraak
Terneêr zette; en dus sloeg men over tot vermaak.

Een boere Zanger, die tot zingen schein geboren,

Liet zich vervaarlyk als een balkende ezel hooren

Die't bosch doet davren door zyn onbeschoft geluidt.

Hy trok een'scheeven bek, en trilde met zyn wuit

Als een die van de koorts op't hevigste is bevangen.

Hy zong van Kommertje, zyn eigen zielsverlangen,

Hoe haar de wreede doot te vroeg had neêrgevelt:

En werd, al zingende, zoo doodelyk ontstelt,

Dat hy aan't janken sloeg; en elk, met hem bewogen,

Maar werk had met zich zelf de tranen af te droogen;

Want ieder was om't zeerst met zyne smart begaan.

Hier schein de vreugde nu geheel en al gedaan;

Tot weer een ander, om het balken te verzetten,

Een'blyder deun zong: van den Jager met zyn fretten;

Van Fytje Floris; van Stout ruitertje ryd wech;

Van Kees me vryer; en Ik zat laatst by een heg

Met myn schoon liefje zoet, van Wie wil hooren zingen,
Van Jaap de Biervlieg, en de Vrome Kloosterlingen,
Van Malle Knier, en van Een meisje langs den kant,
Van 't Hups waardinnetje en Drie gasten uit Brabant.
Een derde liet zich op zyn beurt niet minder hooren.
Hy streek het sluike hair bevallig achter d'ooren,
En schreeude op 't vreeslykst met een' opgesparden mont,
Als of het gansche huis in lichte vlamme stont.
Zyn eerste deun was van, Myn hart is vol benouwen,
En toen van Liefste lief, ô schoonste der karsfouwen,
Van 't Koddig Waaltje, en van de Maagdekens van Gent,
Van ô Jan Dirkze, en van Maai Huspot wel bekend,
Jan Piet van Maaslandsluis en Arent Pieter Gyze,
Van Oene Vuilpruim en Neel Klontergat, kus jyze:
En hondert andren van gelyke soort en deugt.
Dit heerelyk gezang verwekte op nieu de vreugt;
Dies sloeg de gansche troep vervarelyk aan 't deunen,
Zoo ysfelyk dooreen, dat alles stont te dreunen.

Maar toen de zangrei met dit bulken had gedaan,
Moestweer een volle kroes met dubbel scharp'er aan,
Want ieder had zich door al't schreeuwen schor gezongen.
De maaltydt raakt gedaan. nu dient'er omgesprongen,
Des ruimt men tafel, stoel en banken aan een' kant.
Vorst Pieter Krynen vat Baart Wouters by de hant,
En vangt den dans aan op't geluit van tang en rooster,
Schalmei en klopscheen, waar de Waart en Ziekentrooster
Hein Kroes op speelen, zeer natuurlyk naar den zwier,
Tart Linus, Orfeus, of Arion met zyn lier.
Thans springen ze over eind, gansch wild en woest, en tieren
Als Wynbacchanten die vaar Libers hoogtydt vieren,
En scharlen ondereen, onheblyk buiten maat,
Terwyl de bierkan onvermoeit in't ronde gaat.
Een jonge Knevel, rad en welgemaakt van leden,
Kwam hallef dronken met zyn meidt te voorschyn treden.
Wat ruimte, riep hy, hier waar benje? zaag eens op,
Jou luije Schrapers, 'k heb het dansen in den kop,

Een Berkemasje, maar wat netjes, muizekanten.
'k Roep schrik van michlen: komt maar voort, jou lanterfanten.
Met ving hy aan, en maakte een zeventje over schein,
En sneed zyn sprongen net en zwierig achtereen.
Zyn meidt, niet min dan hy op dezen trant bedreven,
Schein hem in 't minste niet met dansen toe te geven,
Maar maakte ook pasjes, ruim zoo fierlyk als de boer.
Zy draaide vaerdig als een tol, die langs den vloer
Gedreven wordt, en door geen' zweepslag is te stillen.
Hoe meer men streek, hoe meer ze ook schudde met haar billen,
Tot eindelyk de dans geheel was uitgespeelt.
Een grove Vlegel, wien dit lange had verveelt,
Zou, naar't hem dacht, gewis dat werkje beter klaren;
Dies trad hy met een meidt, die hem kon evenaren
In plompheit, op de baan. hun voeten stonden krom
En binnenwaart gedraait, en knecht en meidt rondom
Mismaakt en log, gelyk twee vetgemeste zwynen.
Hy was een volle neef van onzen Pieter Krynen;

En daär op droeg hy een' belagchelyken moedt,
Als meê vermaagfchapt aan dat koningklyke bloet.
Sa, speellui, riep hy, laatje nu eens luchtig hooren:
Hier komt een ander paar, dat zweer ik je, te voren,
Speelt een Sinjeurtje of een Kalbasje of Amarant
Myn schoon vrindinne, en gaf zyn lievertje de hant,
Den dans aanvangende op zyn ftramme en ftyve kooten,
Gelyk een lompe beer op zyne hinderpooten.
Zy huppelden zoo lang, dan rechts, dan links, tot dat
Piet Krynens logge neef haast zyn genoeghen had;
Want hy, begeerig naar een' fprong, maakte ook met eenen
Een' valfchen kabriool, waardoor hy met zyn beenen
In een verwarde, en viel verbaaft met neus en mont
Als een gebolde koe voorover op den gront,
Dat kan en bekens door den dreun van tafel ftöven.
Hy had zich redelyk bezeert, zou 'k wel gelooven,
Vermits hy (zynde een lompe en onbeschofte vent)
Zich weer bezwarelyk kon rechten overend;

Terwyl zyn Nimfje, dat hem wonder wel mogt Iyen
Naar't fcheen, zoo goet zy kon haar' Siewert trok ter zyen,
En ftreelde en fabberde, om d'ontfangen fchande en fmart
Door hare troetling wat te fchuiven van het hart:
Want ieder ginnegapte en fchaterde in het ronde
Om't zeerfte: ook nam het dansvermaak te dezer ftonde
Een end, dewyl men zich alom zoo hier als daar
Beweegde, en dus de hoop geraakte door malkaar.
De Boerekinkels, door dit onverftandig woelen,
Beginnen vaft de kracht van Ceres te gevoelen,
Die ieders hartstocht naar elks drift en neiging wekt,
En als een toverdrank aan't woest Geboert verftrekt.
Hier rolt men langs den vloer, daar legt'er een te ronken;
Een ander, rykelyk wel tweemaal half befchonken,
Jaagt ftralen uit zyn' muf ter dikte van een' arm,
En leegt dus onbefchoft den volgezopen darm,
Wyl hy de brokken, die hem in de kuuwen hangen,
Weër inzwelgt, en op nieu naar drank fchynt te verlangen.

Gints zit een vierde met zyn meidt zoo onbeschaamt

En geil te folen, dat zulks beesten eer betaamt.

Hier wil'er een van staats- en oorlogszaken spreken,

Maar blyft door 't hikken in de meeste woorden steeken.

Een ander roept niet dan van vechten en van slaan.

Sta ruim: hier zal 't nu op een schapenscheeren gaan.

Lou zonder ziel, gewoon op alle kermistryen

Daar wat te doen is, 't zy met kaatsen of met snyen,

Elk voor te gaan, was hier d'aanvanger van den frydt,

En d'uitgezochte plug en vuilik van zyn' tydt.

Jaap Meezen, gaf hy voor, had op zyn' schoen gespogen.

En schoon hy't eerloos had en als een guit gelogen,

Hier moest voldoening zyn; des springt hy van zyn' stoel,

En slaat Jaap Meezen met een vuurtest voor den moel.

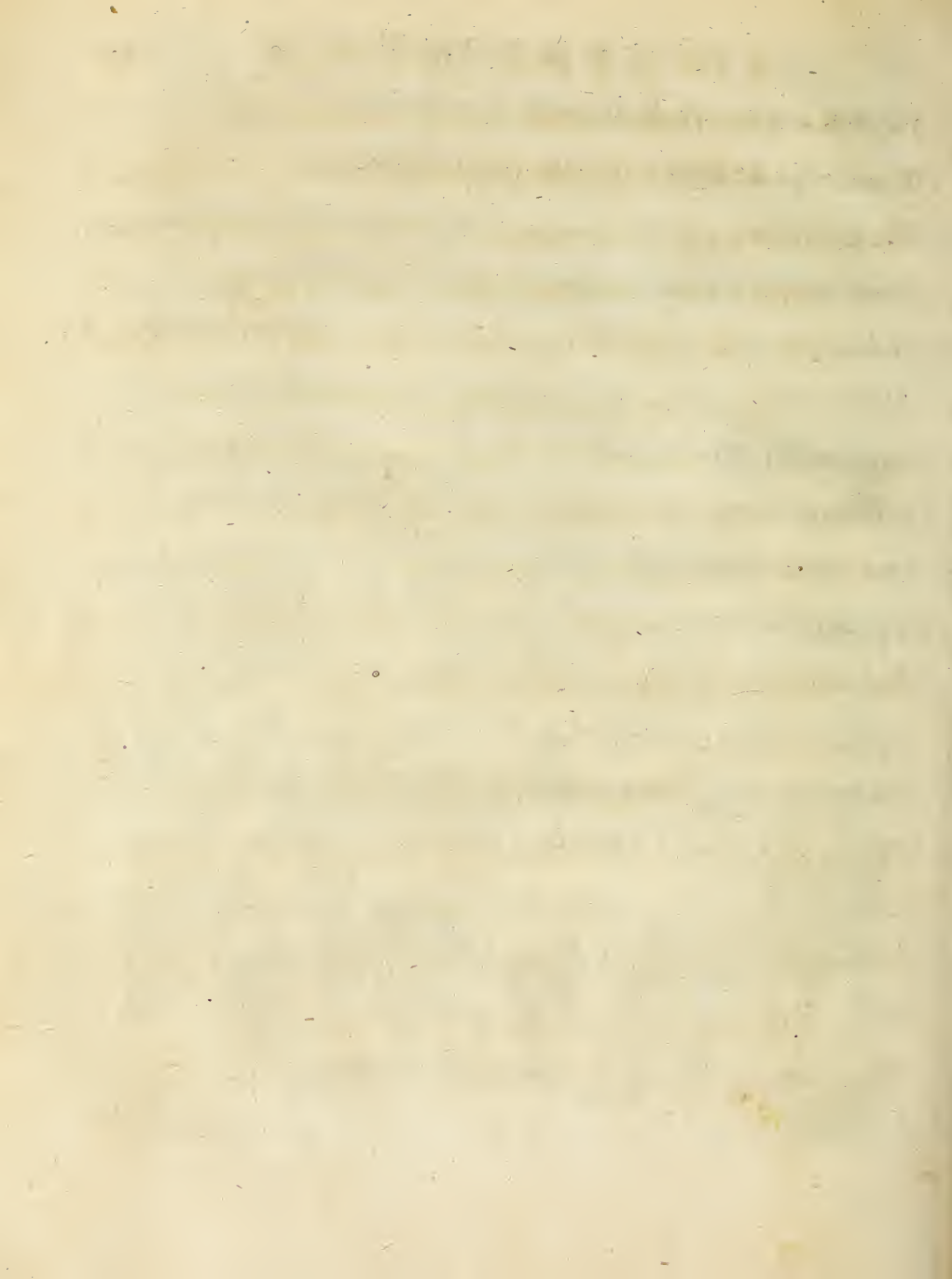
Dat hem het roode zweet kwam langs den baart geloopt,

En voort Kortjan van leer. Jaap was half vol gezopen,

Maar stondt gelyk een' paal. zy vochten voet aan voet,

In d'eene hant het mes en d'andere den hoet,

En wiffen meesterlyk de sneeden af te weeren :
Tot eindelyk de kans van Jaap begon te keeren ;
Want Lou kreeg voort een veeg , wel ruim een hantbreet lang ,
Schuins over 't voorhoofd by de kin af langs de wang ;
Des deinst hy af . maar Kryn , zyn zwager , wil hem wreeken :
Alreë , zei Giel , trek af , dan moet je my hier spreeken ;
Geen twee op een : en sneed hem wakker naar het lyf .
De Waardt greep Giellen arm . en Wobbetje , zyn wyf ,
Om , waar het mogelyk , dees twee van een te scheiden ,
Liep met een' ouden stoel of drievoet tusschen beiden .
Maar Giel , een vlugge vent , en onmanierlyk straf ,
Drong door , en veegde Kryn het rechter snotgat af .
Freek had den Koster , die ook iets had willen zeggen ,
Hier onder zich in 't kwyl en 't drabbig spougfel leggen ,
En sloeg de schotse mars zoo vreeslyk op zyn' bek ,
Dat , dacht ik , duurt dit lang , slaat hy den vent wis gek .
Wat verder zag men Gys en Bouwe ook aan malkanderen ;
Maar Gys vocht vuil , en stak afgrysyk naar den anderen ;

Waarop men toefchoot en hem 't mes wrong uit de hant,
 En help hem aanstonts, braaf geteifert, aan een' kant.
 Thans wordt het spel recht ernst, en elk raakt op de beenen:
 Men slaat en schermt in 't wild. de meiden vluchten heenen
 En schreeuwen moort en brant en onraat langs de straat,
 Dewyl 't haar al te scharp van tang en rooster gaat.
 Niets stuit het woeden, daar ze om 't selft van gramfchap blaken;
 En niemant tracht naar 't fchynt dit kortswyltje eerft te ftaken,
 Maar yvren in 't gevecht om ftrydt, als drieft en dul.
 Zy werpen testen, vuur en bekers, kruik en pul,
 Den andren naar den kop. een' wordt de bek te fchanden
 Geworpen door een hout, ten koste van zyn tanden.
 Hier treft de bierkan een' gevoelig voor het hoofd;
 Terwyl een ander wordt de herfenpan geklooft.
 In 't kort, wat los is, glas en tafels, bank en stoelen,
 't Moet al de woede van deez' wreeden ftrydt gevoelen.
 Niet veilig was 't hier, naar my dacht, te blyven ftaan,
 Maar best geraden ftil en heelshuits heen te gaan.

Des ik' my zachtjes naar myn rustplaats gingk begeven,
Verfoeiende dit woeste en ongebonden leven,
De spreuk gedachtig, thans in't algemeen bekend,
Dat 's waerelts ydelheit baart naberou in't

E N D.

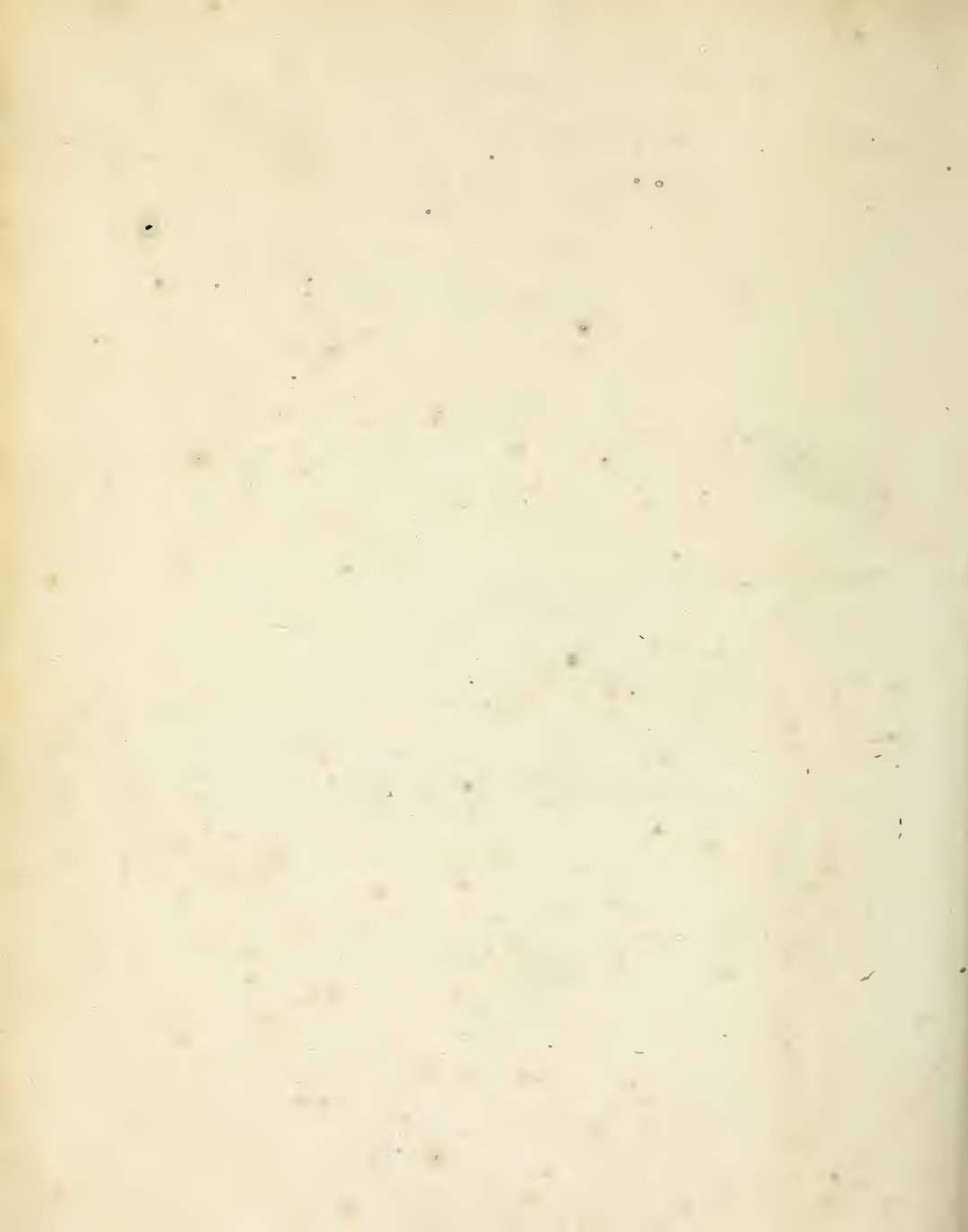
THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PH.D. THESIS
SUBMITTED TO THE FACULTY OF THE DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
IN CANDIDACY FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
DEPARTMENT OF CHEMISTRY

1961

SPECIAL

88-B

12282

Bound w/

88-B

14823

